

Zo verstuurt u een WhatsApp!

Opdracht: Analyseren, evalueren

1. Inleiding

Een mobiele telefoon; niet meer weg te denken uit de broekzak van elke scholier.

In deze opdracht kijken de leerlingen naar een voor hen veelal overbekende actie: een berichtje sturen via WhatsApp. Hen wordt gevraagd een handleiding te maken zodat een oudere dame ook gebruik kan maken van WhatsApp. Dat vraagt om het opdelen van informatie in deelstappen en het je kunnen verplaatsen in anderen – in dit geval een oude dame – met een ander referentiekader dan jezelf.

vak	Nederlands
schooltype / afdeling	onderbouw vmbo
leerjaar	klas 2
tijdsinvestering	1-2 uren + huiswerk
onderwerp	handleiding, publieksgericht schrijven, tekst toetsen op bruikbaarheid
hogere denkvaardigheid	analyseren, evalueren, creëren
referentiekader taal, niveau 2F	Mondelinge taalvaardigheid: <ul style="list-style-type: none">• Kan doelgericht doorvragen om de gewenste informatie te verwerven Schrijven: <ul style="list-style-type: none">• Kan instructies schrijven waarin eenvoudige informatie van onmiddellijke relevantie voor vrienden, docenten en anderen wordt overgebracht• Past het woordgebruik en de toon aan het publiek aan
bron	Interactief lees- en schrijfonderwijs (Punt & de Krosse, 2012) http://renskramerteksten.wordpress.com/2010/09/09/schrijf-heldere-handleidingen-20-tips/ http://handleidingschrijven.com/

2. Opdracht

Inleiding

Je gaat een handleiding schrijven voor het versturen van een WhatsApp bericht. Jij hebt zelf zo'n handleiding vast niet nodig, jij weet wel hoe je moet WhatsAppen. Maar niet iedereen is hier zo handig in. De handleiding is dan ook bedoeld voor een mevrouw van 76 die haar kleindochter berichtjes wil sturen. Dat betekent uiteraard iets voor je taalgebruik en wat je allemaal moet schrijven om de handleiding een duidelijke tekst te laten zijn.

Wat wordt er van je verwacht?

In deze opdracht oefen je met het lezen en zelf schrijven van een gebruiksaanwijzing. Je leert je tekst af te stemmen op het publiek.

De opdrachten

LES 1: ZO VERSTUURT U EEN WHATSAPP!

In deze les denk je na over een goed stappenplan en oefen je in het afstemmen van een tekst op je publiek.

Opdracht 1

Deze opdracht doe je alleen. Je docent geeft je een stappenplan waarin staat beschreven hoe je moet reanimeren.

Lees dit stappenplan goed door.

Opdracht 2

Bedenk voor jezelf waarom dit een goed stappenplan is.

Je krijgt van je docent nu Werkblad 1. Schrijf op dit werkblad zoveel mogelijk redenen op waarom het stappenplan dat je gelezen hebt een goed stappenplan is.

Opdracht	Werkvorm	Wat heb ik nodig?
3	Viertal	→ Werkblad 1 → A4-vel (per viertal)

Opdracht 3

Je werkt voor deze opdracht in een viertal. Je krijgt per groepje een leeg A4tje van je docent.

Wissel in viertallen met elkaar uit wat je opgeschreven hebt op Werkblad 1. Dat doe je door om en om een reden te noemen waarom je dit stappenplan duidelijk vindt. Als iemand iets noemt waar de anderen het ook mee eens zijn, wordt dat punt op het A4-vel genoteerd.

Opdracht 4

Je werkt voor deze opdracht in een tweetal, en jullie krijgen van je docent een setje lege Post-its.

Je weet nu hoe een duidelijk stappenplan eruit ziet. Bekijk samen wat die mevrouw van 76, die haar kleindochter een berichtje wil sturen, moet weten om een WhatsApp bericht te kunnen sturen. Bedenk dus met elkaar welke stappen deze mevrouw moet zetten. Denk bij het opschrijven van de stappen aan de volgende dingen:

- Welke woorden zijn voor deze mevrouw van 76 onbekend?
- Welke uitleg of toelichting heeft zij nodig?

Noteer elke stap apart op een post-it.

Opdracht 5

Jullie gaan met een ander tweetal samenwerken voor deze opdracht. Het doel is om nu met z'n vieren tot één stappenplan te komen. Je neemt jullie setje post-its met stappen mee. Je krijgt ook een nieuw setje lege post-its van je docent.

Vergelijk de post-its van de twee tweetallen. Hebben jullie dezelfde stappen bedacht? Waar zitten de verschillen?

Orden de post-its zo dat jullie een goed stappenplan 'Zo verstuurt u een WhatsApp!' krijgen. Je hoeft niet alle post-its te gebruiken. Als meer mensen hetzelfde hebben bedacht, kies je de post-it die het beste een bepaalde stap beschrijft. Je kunt eventueel nu ook nog een nieuwe stap op een post-it toevoegen.

Opdracht 6

Je werkt allemaal apart het stappenplan van de post-its uit tot een stappenplan 'Zo verstuurt u een WhatsApp!' op Werkblad 2, dat je van je docent krijgt.

Opdracht 7

Je voert deze opdracht buiten schooltijd alleen uit. Je hebt de uitwerking op Werkblad 2 daarbij nodig. Probeer het stappenplan op jouw Werkblad 2 uit bij je opa, oma of bekende van 70+ die zelf onbekend is met WhatsApp.

Laat die persoon zelfstandig met het stappenplan werken.

Beoordeel je stappenplan door tijdens het experiment kolom 2 en kolom 3 in het schema op Werkblad 2 in te vullen. Bekijk daarbij elke stap apart. Zet een ☺ in kolom 2 als de stap goed uitgevoerd wordt. Als de stap problemen oplevert, beschrijf dat dan zo precies mogelijk in kolom 3.

LES 2: ZO VERSTUURT U EEN WHATSAPP!

In deze les verbeter je je stappenplan op basis van eigen ervaringen en ervaringen van anderen.

O!

Je werkt aan deze opdracht in een viertal. Je hebt er je ingevulde Werkblad 2 voor nodig.

Jullie hebben je opa, oma of een andere bekende van 70+ laten werken met jullie stappenplan. Je gaat nu met elkaar bespreken hoe dat ging.

Interview elkaar in een groepje van vier over hoe het experiment verlopen is. Jullie willen precies weten hoe het experiment bij de anderen gegaan is en of alle stappen goed gingen en zo niet, waar het dan precies mis ging. Let op: jij moet dadelijk aan je groepje vertellen hoe het experiment is gegaan *bij een ander in je groep van vier*. Vraag dus goed door.

Geef elk lid van jullie groepje een letter: A, B, C of D.

Nu start het interview: A interviewt B 2 minuten lang en C doet dat bij D. Jullie docent geeft een seintje als de 2 minuten voorbij zijn en dan worden de rollen omgedraaid: B interviewt A en D doet dat bij C.

Ga nu weer met z'n vieren bij elkaar zitten en vertel wat er uit de interviews gekomen is: A vertelt hoe het experiment van B gegaan is en B doet dat voor A. Ook C en D vertellen aan A en B hoe het experiment bij de ander gegaan is.

Opdracht 10

Nu gaan jullie het stappenplan in jullie viertal aanscherpen. Je hebt opnieuw je Werkblad 2 nodig, en je krijgt van je docent een groot leeg vel.

Maak met z'n vieren een definitief stappenplan 'Zo verstuurt u een WhatsApp!' en schrijf dat op een groot vel, zodat jullie stappenplannen een plek in de klas kunnen krijgen. Gebruik de ervaringen uit de experimenten.

3. Toelichting

Waarom deze opdracht?

In deze lessen is ervoor gekozen te starten met kennismaken met de tekstsoort 'instructieve tekst' (gebruiksaanwijzing/handleiding) door een voorbeeld te bekijken en te bedenken wat die handleiding goed maakt. Zo worden de leerlingen zich bewust van de kenmerken van een handleiding. Vervolgens passen ze die opgedane kennis toe bij het zelf opstellen van een handleiding. Ze worden aangezet tot het reflecteren op hun eigen handleiding doordat ze deze gaan uitproberen in de praktijk. Zo verzamelen ze feedback en verbeteren op basis daarvan hun handleiding. Deze verschillende activiteiten vragen om kritisch denken. Afstemmen op het publiek (de handleiding is bestemd voor een 76-jarige vrouw) is cruciaal. Daarom staan ook sociale en culturele vaardigheden centraal. De leerlingen communiceren met elkaar, waarbij ze in samenspraak met elkaar en op basis van eigen en elkaars ervaringen de handleiding verder aanscherpen. Ook wordt er gecommuniceerd met iemand van 70+. Goed en kritisch luisteren naar de ander is daarbij belangrijk. De aard van de opdrachten en de werkvormen waarbij leerlingen samen moeten werken lokken het gebruik van hogere orde denkvaardigheden als analyseren, evalueren en creëren uit.

Wat wordt van leerlingen gevraagd?

LES 1

Het schema hieronder laat zien op welke momenten en op welke manier de leerlingen samenwerken in deze les:

Opdracht	Klassikaal	Individueel	Duo	Viertal
1		X		
2		X		
3				X
4			X	
5				X
6		X		
7		X		

In deze les werkt u met de leerlingen bij opdracht 1 t/m 3 toe naar een lijstje van kenmerken waar een handleiding aan zou moeten voldoen. Deze opdrachten vragen van de leerlingen om kritisch naar een voorbeeldhandleiding te kijken en er in gesprek met elkaar achter te komen wat maakt dat dit een goede handleiding is. Bij de opdracht 4 t/m 7 passen ze de opgedane kennis toe doordat ze nu zelf een handleiding gaan maken die ze, als huiswerk, uit gaan proberen.

LES 2

Het schema hieronder laat zien op welke momenten en op welke manier de leerlingen samenwerken in deze les:

Opdracht	Klassikaal	Individueel	Duo	Viertal
8				X
9				X
10				X

In deze les staat kritische reflectie op de ontworpen handleiding centraal. Op basis van de opgedane ervaringen tijdens het uitproberen van de handleiding evalueren de leerlingen de stappen beschreven in hun handleiding en zoeken naar verbeterpunten.

Wat wordt van de docent gevraagd?

Hieronder wordt bij enkele opdrachten uit deze lessen aangegeven wat er voorbereid moet worden door de docent of wat aandachtspunten zijn tijdens de uitvoering van de lessen.

LES 1

- Kopieer voor alle leerlingen de opdrachtbeschrijving
 - Kopieer voor alle leerlingen Werkblad 1 en 2
- Kopieer voor alle leerlingen het stappenplan reanimeren, zie:
<http://www.112bhv.nl/content/uploads/2014/01/Handleiding-Reanimeren-in-stappen1.pdf>
- [Zorg per viertal voor een A4 vel](#)
 - [Zorg voor voldoende post-its \(ongeveer 15 per duo\)](#)

Opdracht 3

U kunt de lijstjes met kenmerken van een handleiding, die de groepjes bedacht hebben, klassikaal bespreken om er zeker van te zijn dat elk groepje goed weet wat de kenmerken zijn (zie voor een voorbeeldlijstje het Antwoordmodel).

Opdracht 7

Wanneer het niet haalbaar is om deze opdracht als huiswerk mee te geven, dan kan deze opdracht ook in de les gedaan worden. Organiseer dan een rollenspel waarbij u als docent de rol van de 76-jarige mevrouw speelt en de leerlingen observeren en Werkblad 2 invullen. U kunt de leerlingen ook in tweetallen een rollenspel laten doen.

LES 2

- Zorg voor een groot vel papier en eventueel kleurpotloden/stiften om het stappenplan te verfrazien

WERKBLAD 1

Waarom is het stappenplan reanimeren een goed stappenplan?

Reden 1:.....

.....

Reden 2:.....

.....

Reden 3:.....

.....

Reden 4:.....

.....

WERKBLAD 2

Stappenplan 'Zo verstuurt u een WhatsApp!'

Stap	70+ kan deze stap goed uitvoeren	Stap leidt tot problemen, nl.
1		
2		
3		
....		
....		

Schrijf voor jezelf op welke stappen volgens jou toegevoegd, verwijderd of aangescherpt moeten worden.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

